

ZILVEREN KRUIS MOET MET TERUGWERKENDE KRACHT ADHD-MIDDEL VERGOEDEN

GEEN DWANGSOM OM VERGOEDING DECLARATIES UIT VERLEDEN AF TE DWINGEN

Zilveren Kruis moet van de voorzieningenrechter met terugwerkende kracht het magistraal bereide ADHD-middel dexmethylfenidaat vergoeden, óók declaraties van voor november 2022. De zorgverzekeraar kreeg eerder van de rechter een tik op de vingers nadat hij weigerde het middel te vergoeden. Sindsdien betaalde Zilveren Kruis alleen declaraties vanaf november 2022, maar dat is niet voldoende.

Auteurs **Iris Lemmers** en **Jolijn Geven**

Wat speelde er hier?

De Regenboog Apotheek bereidt en levert als enige apotheek in Nederland het ADHD-geneesmiddel dexmethylfenidaat. Dexmethylfenidaat wordt magistraal bereid, is een niet-geregistreerd geneesmiddel en wordt enkel op recept voorgeschreven door artsen aan ADHD-patiënten die onvoldoende geholpen kunnen worden met de reguliere (geregistreerde) ADHD-medicijnen, of indien die te veel bijwerkingen hebben.

Zilveren Kruis weigert dexmethylfenidaat aan zijn verzekerden te vergoeden. De Regenboog Apotheek heeft daarom eerder een kort geding aangespannen tegen Zilveren Kruis, waarin zij vorderde dat Zilveren Kruis werd veroordeeld dexmethylfenidaat aan zijn verzekerden te vergoeden indien de arts dit heeft voorgeschreven omdat andere geneesmiddelen onvoldoende effectief blijken of te veel bijwerkingen hebben.

De voorzieningenrechter wees die vordering in eerste instantie af omdat de zaak te complex zou zijn voor een kort geding. De Regenboog Apotheek heeft daartegen hoger beroep ingesteld. Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden oordeelde in hoger beroep op 1 november 2022 dat het voldoende aannemelijk is dat de bodemrechter de vorderingen van de Regenboog Apotheek zou

toewijzen. Daarom veroordeelde hij Zilveren Kruis over te gaan tot vergoeding van het middel. De vraag die resteerde is vanaf wanneer Zilveren Kruis het geneesmiddel diende te vergoeden. Daarover ging het in dit kort geding.

Wat vindt Zilveren Kruis?

Volgens Zilveren Kruis geldt de veroordeling om het geneesmiddel te vergoeden alleen voor nieuwe gevallen, dus ná 1 november 2022. Zilveren Kruis vordert in deze procedure daarom het arrest van 1 november 2022 van het hof alleen te laten gelden voor zover dat betrekking heeft op door de Regenboog Apotheek verleende zorg vanaf 1 november 2022.

En wat vindt de Regenboog Apotheek?

Volgens de Regenboog Apotheek heeft de veroordeling tot vergoeding van het geneesmiddel betrekking op de al eerder verleende zorg door de Regenboog Apotheek. De apotheek verwijst in dat verband naar een procedure die zij eerder tegen zorgverzekeraar CZ heeft gevoerd, ook over de vergoeding van dexmethylfenidaat. Die procedure heeft na hoger beroep geresulteerd in een arrest van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch van 18 mei 2021.

Alleen patiënten die onvoldoende kunnen worden geholpen met reguliere ADHD-medicijnen komen in aanmerking voor het door de Regenboog Apotheek bereide dexamethylfenidaat.

Daarin is uitgesproken dat verzekerden van CZ met ADHD, die het middel dexamethylfenidaat door hun arts krijgen voorgeschreven nadat is gebleken dat andere middelen onvoldoende effectief zijn of te veel bijwerkingen hebben, aanspraak hebben op vergoeding van dit geneesmiddel op grond van de Zorgverzekeringswet en de daarop gebaseerde polisvoorwaarden van CZ.

En wat vond de voorzieningenrechter?

De voorzieningenrechter overweegt dat voor de vraag of het geneesmiddel voor vergoeding in aanmerking komt, drie voorwaarden gelden: het geneesmiddel moet voldoen aan de stand van de wetenschap en praktijk, de patiënt moet redelijkerwijs zijn aangewezen op het geneesmiddel en er moet sprake zijn van rationele farmacotherapie. Daarmee wordt bedoeld dat het middel bewezen effectief en werkzaam is en het meest economische geneesmiddel betreft voor zowel de patiënt als de zorgverzekering.

VOLGENS ZILVEREN KRUIS GELDT DE VEROORDELING ALLEEN VOOR NIEUWE GEVALLEN

Het hof concludeerde eerder al dat aan deze voorwaarden is voldaan. De voorzieningenrechter oordeelt dat dat tot gevolg heeft dat Zilveren Kruis tegenover zijn verzekerden verplicht is om ook de declaraties uit het verleden (dus vóór 1 november 2022) te vergoeden.

De voorzieningenrechter beantwoordt vervolgens de vraag of de aan Zilveren Kruis opgelegde dwangsom dan ook is gekoppeld aan gevallen van vóór november 2022. Dat is voor de voorzieningenrechter een brug te ver. De

dwangsom was namelijk bedoeld om Zilveren Kruis ertoe te bewegen zijn vergoedingsbeleid aan te passen. Een dwangsom kan niet worden opgelegd in de situatie dat een geldsom moet worden betaald, zoals het betalen van declaraties uit het verleden.

En dus?

In contracten met zorgverzekeraars is vaak bepaald dat op recept bereide geneesmiddelen alleen voor vergoeding in aanmerking komen als er nagenoeg geen gelijkwaardig geregistreerd geneesmiddel is dat niet wordt vergoed uit het geneesmiddelenvergoedingssysteem, en de behandeling met het op recept bereide geneesmiddel is aan te merken als rationele farmacotherapie. De zorgverzekeraar kan in eerste instantie bepalen of sprake is van rationele farmacotherapie. Verder heeft de zorgverzekeraar in praktische zin de macht in handen, door een declaratie niet te betalen.

In samenhang met de open norm van rationele farmacotherapie is het in de praktijk soms lastig een bepaald geneesmiddel vergoed te krijgen. De gang naar de rechter lijkt daarbij helaas soms onvermijdelijk. In dit specifieke geval is de Regenboog Apotheek tot vijf keer toe bij de rechter geweest voor de vergoeding van één geneesmiddel bij twee verzekeraars.

Uiteindelijk met resultaat dus, zowel voor de apotheek zelf als voor de patiënten die zijn aangewezen op dexamethylfenidaat. Het is afwachten of Zilveren Kruis nog in hoger beroep gaat. ■

Iris Lemmers en Jolijn Geven zijn beiden werkzaam als advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten en maken deel uit van het Brancheteam Zorg van dit kantoor (www.vil.nl/zorg). Zij zijn daarnaast zorgmakelaar voor apotheken.